

A vezeték É felé folytatódna – ezeket a szakaszokat korábban kiszedhették (telekkialakítás, útépités stb.) – illetve D felé bizonyosan folytatódik (folytatódhat) a dombban, akár 50–100 m hosszan is.

A bejövő csatornát a hajdani Olad község területén és attól a jelenlegi vizsgálat tárgyát képező telekig valószínűleg teljesen elpusztították, hiszen nagyrészt a hajdani felszínen futhatott, vagy ha a domboldalon, akkor azt az utóbbi másfél évszázadban bányászták el a házak építése miatt.

Munkatárs: Sosztarits Ottó.

ILON GÁBOR

359. Szombathely, keleti iparzóna

(Vas megye) U, B, V, Á

2006. február 27-én régészeti megfigyelést végeztünk a K-i iparzóna Vépi út és a D-i elkerülő út által határolt szakaszán. A területen a termőréteg felső 30–40 cm-ét már lehumuszolták. Ezen a felületen több nagyobb foltban is kerámia mutatkozott. Ezek a kerámiakoncentrációk a leendő csarnok teljes területét lefedték. Az ide bekötő utat már lekavicsozták, azonban a mellette lévő meddőből több őskori kerámiát is kigyűjtöttünk. A kerámia alapján a következő kultúrákat feltételezhetjük a területen: őskor (azon belül is újkőkor valamint a bronzkor–vaskor átmenetének a korszaka) valamint Árpád-kori telepnyomok.

Munkatárs: Szilasi Attila Botond régésztechnikus.

ILON GÁBOR

360. Szombathely, Kőszegi utca

(Vas megye) LT, Ró, Á, Kö, Ú

2006. július 7. és november 24. között megelőző feltárást végeztünk a 6203 hrsz. ingatlan területén. A három pillérsor helyén, illetve az ezekben előkerült régészeti jelenségek értelmezéséhez minimálisan szükséges rábontások és bővítések 655 m²-nyi összfelületén dolgoztunk. Munkánk során több időszak jelenségei és leletei láttak napvilágot. Az újkort 18. századi, sasos, sárkányölő Szent Györgyöt ábrázoló máz nélküli kályhacsempék, míg a középkort szórványosan előkerülő 15–16. századi kerámiatöredékek és I. Ferdinánd 1548-ban vert illetve II. Ferdinánd 1631-es keltezésű ezüst denárjai reprezentálják. Az Árpád-kor végéről egy bécsi denár származik. Őskori leletünk nincs, csupán egy kelta ezüstpénz jelezte a korszakot. A kutatás gerincét a római kori jelenségek és leletek feltárása jelentette. A belőlük leszűrhető régészeti információinkat az alábbiakban összegezhetjük.

A kutatott területen a római kori beépítés a város más pontjaival összevetve később és azokétól lényegesen eltérő jelleggel valósult meg. A betelepedés a 2. sz. utolsó harmadáig meglehetősen laza, burkolt út és a csatornahálózat megépítése is csak erre az időszakra keltezhető. Hypocaustumos padlófűtéses és fűtőtorkos (praefurniumos) fűtés-csatorna építményei jeleznek

lakófunkciót, míg az épületmaradványaink zöme a kivitel jellege és az alkalmazott építéstechnikák miatt inkább gazdasági, ezen belül is ipari jellegű funkciót valószínűsítene. A bronzolvasztásra utaló kemencék, öntecsek és salakok, valamint az ötvösművesség jelenlétét igazoló befejezetlen préselt ládikaveret a szomszédos telkeken korábban végzett ásatásaink tapasztalataival összevetve igazolható, hogy a területen a 2. sz. második felétől kezdve legalább a 4. sz. végéig biztosan bronzfeldolgozó központ működött. Feltűnő a római kutak magas száma. A nyolc jelenség közül 5 a később megépített burkolt utcák szintje alá esett, ezért azokat kora rómaiaknak kell tartanunk. A keltezést a belőlük előkerült gazdag edénylelet is megérősíti. A megtalált és dokumentált épületmaradványok a savariai római jelenlét változatos építészeti örökségére utalnak.

A kutatás legfontosabb leletei: láb alakú mesterjegyes kerámiamecses, vésett pálmalevéllel díszített aranygyűrű, Medúzafőt ábrázoló öntött bronzphalera, domborműves díszű bronz ládikaveret, 202 db római pénz, 2 darab bronz votív szobrocska, phallos alakú bronzamulett, vésett díszű gyűrűkő (gemma).

SOSZTARITS OTTÓ

361. Szombathely, Mátyás király utca 14.

(Vas megye) Ró

Megelőző feltárást 2006. június 26. és július 12. között végeztünk az 5850 hrsz. telken. A korábbi épületek pincéi miatt feltárássra csak az utcafronti részen kialakított munkagödörben (kb. 130 m²), valamint a hátsó udvari részen húzott kutatóárokban (kb. 70 m²) került sor. A telek hátsó részében húzott kutatóárokban régészeti leletet és jelenséget nem találtunk. Az utcafronti feltárássorán nagy mennyiségű római kori leletanyag került elő egy vastag töltésrétegből. A réteg a talajszinttől számított 1,7 m és 3,5 m között található, amelyet iszapolódott humusz, kevés agyag, valamint csatári kövek, tetőfedő- és építőtéglák, padlókokockák, nagyszámú kerámiatöredék (TS, szürke és sárga edénykerámia, mécses-töredékek), és némi üvegtöredék alkotott. A rétegből kizárólag római kori (Kr. u. 2–4. sz.) leletanyag került elő, ezért feltehetően egy, már a római korban betöltött mélyedés, meder vagy esetleg agyaggyerő gödör betöltését tártuk fel.

Munkatársak: Kelbert Krisztina, Rozsonits Gyöngyi régésztechnikusok.

ILON GÁBOR – KISS PÉTER

362. Szombathely, Minerva lakópark, Ariadne utca

(Vas megye) R?

2006. augusztus 2–4. között megelőző feltárást végeztünk a 15807 és 15805 hrsz. telken. A felső kevert barnás erdőtalaj gépi humuszolása és eltermelése után 50–60 cm mélyen elértük az intakt sárga agyagos altalajt. Objektumok nem rajzolódtak ki. Az I. szelvény ÉNy-i sarká-

ban, magasan a bolygatott humuszrétegben egy kisebb kerámiakoncentrációt és néhány igen rossz megtartású paticstot találtunk. A kerámia igen jellegtelen, talán a rézkor idejéből származhat. A II. szelvény DK-i felében egy nagyobb – szintén a bolygatott humuszban lévő – paticsos foltot találtunk. A benne lévő kerámia alapján ezek szintén rézkori megtelepedésre utalnak.

ILON GÁBOR

363. Szombathely, nyugati városrész

(Vas megye) Ró

2006. április 28-án a nyugati városrész szennyvízcsatornázásának régészeti szakfelügyelete során az alábbi lelőhelyeket rögzítettük:

1. *lelőhely*: A Somlay Artúr u. 6. és 6/b illetve szemközti oldalon az 1. sz. előtt, az úttesten húzott csatornaszakaszon négy jelenség került elő.

1. objektum: kitapasztott, átégett falú beásás. Leletek: kerámiatöredékek (urnák, fedők), kőszűly. A beásás kinézetre és méretre bustumhoz hasonlít, de kalcinátumok nem voltak benne, és mellékletként a gödörbe helyezett leletek sem kerültek elő. A betöltésben nagy mennyiségben fordult elő megszilárdult salakanyag, a gödör falát pedig kitapasztották, amely kőkeményre égett. Az objektum ezért nem sír, hanem inkább valamely ipari tevékenységhez tartozó égetőgödör lehetett.

2. objektum: nagyméretű beásás, betöltése szürkésbarna humusz és római kori kerámiatöredékek.

3. objektum: ugyanolyan kitapasztott, átégett falú beásás, mint az 1. objektum. Ebben sokkal tömörebben jelentkezett a salakszerű betöltés, amelybe három átlósan felfelé húzódó csőszerű üreg vágódott. Ennek betöltésében kerámiatöredékek voltak, továbbá az egyikben bepergett apró szemű sóder jelentkezett; a másik kettő felső nyílását épségben megmaradt kerámiafedő fedte be. Ezek szintén az ipari tevékenység jelei (talán fűjtató vagy szellőzőnyílások) lehetnek.

4. objektum: betöltésében különböző méretű homokkő-töredékeket találtunk, melyek közül legalább egy megmunkált volt, alakja nem jellemző.

2. *lelőhely*: A Györffy István u. úttest vonalán csatornacserére került sor. A munkaárok oldalfalában csatári köves réteget figyeltünk meg több méter hosszan. Leletek nem kerültek elő az érintett szakasról.

3. *lelőhely*: A Szinyei Merse Pál u. 45. sz. előtti szakaszon a munkaárok az úttesten húzódott, a régi csatorna nyomvonalán. Az árok oldalfalában számos kerámiatöredék került elő, amelyek egy római kút betöltéséhez tartoztak. A kút felét már a régi csatornaárok megsemmisítette. A kút kör alakú, keskeny (felső részén 1 m, legalul 0,8 m átmérőjű) gödrének oldalfalát körben apró szemű sóder borította. Az egykori kútgyűrűket fából készíthették, melynek néhány apró maradványa a feltáráson előkerült. A kút ép felének betöltését laza kevert humusz, kerámia- és tegulatöredékek alkották. A kút aljáról számos, használat közben odakerült kerá-

mialeletet (terra sigillata tál, kerámia tálak, dörzstálak, korsók, bögrék) emeltünk ki.

A feltárás során helyi lakos elmondta, hogy az ingatlanjukon régebben sírokat és „egész amphorákat” (talán inkább korsók lehettek) találtak.

Az alábbi lelőhelyeken jelenséghez nem köthető szórványleletek kerültek elő: A Körmendi úton, a Honda és Citroën autószalonn előtti szakaszon római kori urna- és terra sigillata töredékek, valamint orsógomb (4. lh.). Gagarin u. 19–21. előtti szakaszon római kori kerámiatöredékek (urna, korsó) (5. lh.). Szabadságharcos utcában kerámiatöredék (6. lh.). Katona József u. 21. előtt terra sigillata töredék (7. lh.). Szent László király u. 21. előtt római kori kerámiatöredékek (mortarium, kancsó, tál) (8. lh.). Gagarin u. és Géfin Gyula u. sarkán római kori kerámiatöredék (9. lh.). A csatornázási munkálatok során megőrzésre érdemes falmaradvány nem került elő.

Munkatársak: Rozsonits Gyöngyi régésztechnikus, Kolonits László régésztechnikus-hallgató.

KISS PÉTER

364. Szombathely, Oladi-plató

(Vas megye) U, R

2006. július 3. és december 1. között megelőző feltárást végeztünk a beépítésre szánt területen. A lakóterület D-i részén (12 932 m²) egy középső neolitikus DVK lelőhely folytatása a múlt évben a Parkerdei-lakópark területén feltártnak. Itt a D-i részen a kutatást teljesen be is fejeztük. A Langsgrube-k irányának meghatározásában segítségünkre volt az előző évi feltárás településszerkezete. Az egyik gödörben DVK „temetkezést” is feltártunk, amelyben 2 felnőtt gracilis egyén maradványai voltak – edényekkel és őrlőkövekkel. (Antropológiai vizsgálatukat a helyszínen Tóth Gábor végezte el.) A lakóterület É-i részén (8704 m²) egy DVK település néhány gödre, a késő neolitikus festett kerámiás lengyeli időszak települési jelenségei, valamint a középső rézkori Furchenstich objektumai tárultak fel. A kutatást itt még nem tudtuk lezárni. A késő neolitikum időszakából nagyszámú agyagidol és állatplasztika, oltár, valamint hasonlóan látványos és nagy mennyiségű festett kerámia stb. került elő. Felületben hasonló nagyságú a megyében eddig nem tárhattunk fel. (Ez ideig az időszakot is csak Séből és Górból ismerjük.) A középső rézkor teleprészlete pedig az első hitelesen megkutatott lesz Vas megyében.

A feltárási területet két alkalommal légi fotóztattuk (Papp Gábor) és megtörtént a környezetrégészeti mintavételezés (Sümegi Pál) is. Közben a festékek gyors pusztulása miatt megtörtént (Prof. Tóth Attila – KFKI, Budapest) műszeres analitikai vizsgálatuk.

Munkatársak: Vámos Gábor vezető régésztechnikus, Hekli Hajnalka, Könczöl Laura, Mácsi Orsolya és Radics András régésztechnikus-hallgatók, Ferencz Eszter restaurátor.

ILON GÁBOR